Bài dự thi cuộc thi viết: **“KINH NGHIỆM TRADER - Chia sẻ kinh nghiệm đáng nhớ khi đầu tư chứng khoán"**

Khi dân “không chuyên” đi đầu tư chứng khoán

Tôi là dân bách khoa thuộc thế hệ Gen Z, như mọi người cũng biết thế hệ Gen Z của chúng tôi đầy tham vọng, cuồng nhiệt và có phần liều lĩnh và bất cần như thế nào. Chúng tôi có cơ hội tiếp xúc với công nghệ ngay từ nhỏ, có trải nghiệm khá khác biệt so với thế hệ trước, chắc có lẽ là do những gì mà chúng tôi đang thừa hưởng từ bố mẹ. Chúng tôi mong muốn kiếm tiền đề làm chủ kinh tế từ rất sớm và bản thân Tôi cũng vậy. Tôi chủ động tìm đến chứng khoán với sự kỳ vọng làm giàu và sự cám dỗ từ những người xung quanh, khi đi đâu , xem gì thì ở đó đều xuất hiện chủ đề “chứng khoán”, “kiếm tiền từ chứng khoán” hay đại loại là “chơi chứng khoán” như một kênh bạc mà đỏ thì thắng đen thì thua đi.

Và cuộc hành trình của Tôi bắt đầu khi Tôi tình cờ quen biết một Anh bạn của Chị đồng nghiệp chung công ty. Trước Anh cũng là 1 kiến trúc sư như Tôi nhưng hiện Anh đã nghỉ việc và đang đầu tư chứng khoán rất thành công. Nhìn vào cuộc sống xa hoa của Anh và qua lời chị đồng nghiệp, Tôi biết Anh đã kiếm được khá nhiều tiền từ chứng khoán và hiện đang làm chủ một doanh nghiệp xây dựng và thiết kế nội thất cùng với số dư tài khoản chứng khoán hàng tỷ đồng. Tôi rất ngưỡng mộ anh ấy và luôn mong một ngày nào đó, Tôi cũng có thể giàu có được như vậy. Tôi chủ động nhờ Anh hướng dẫn cho Tôi đầu tư chứng khoán. Anh bảo “Có bao nhiêu tiền thì đầu tư bấy nhiêu, anh vào con nào em vào theo con đó, nghe anh thì em chắc chắn sẽ lời”. Nghe cũng lọt tai, lại thấy người thật việc thật nên Tôi đã dồn hết số tiền Tôi đã dành dùm và mượn bố mẹ một chút là 100 triệu đồng để đầu tư chứng khoán.

Tôi vào thị trường đúng giai đoạn tăng trưởng, mua con nào lời còn đó, đâu đâu cũng nghe tài khoản lời bằng lần. Có những thời điểm tài khoản Tôi lời đến 80%. Sau 5,6 tháng từ số vốn ban đầu 100 triệu số dư tài khoản chứng khoán lúc đỉnh điểm của Tôi cũng cũng xấp xỉ 200 triệu. Thời điểm đó, đa số những mã tui mua đều lời, hiếm có khi lỗ. Tôi càng chắc chắn và tự tin vào bản thân cũng như con đường làm giàu mà Tôi đang đi. Ngày ngày xem thị trường, chăm chủ theo dõi nhóm chat đầu tư , ngoài lời khuyên của Anh bạn ra thì Anh có giới thiệu Tôi vào nhóm chat đầu tư “CK102” nơi có nhiều tư vấn “phím hàng” cho Anh và cả Tôi.

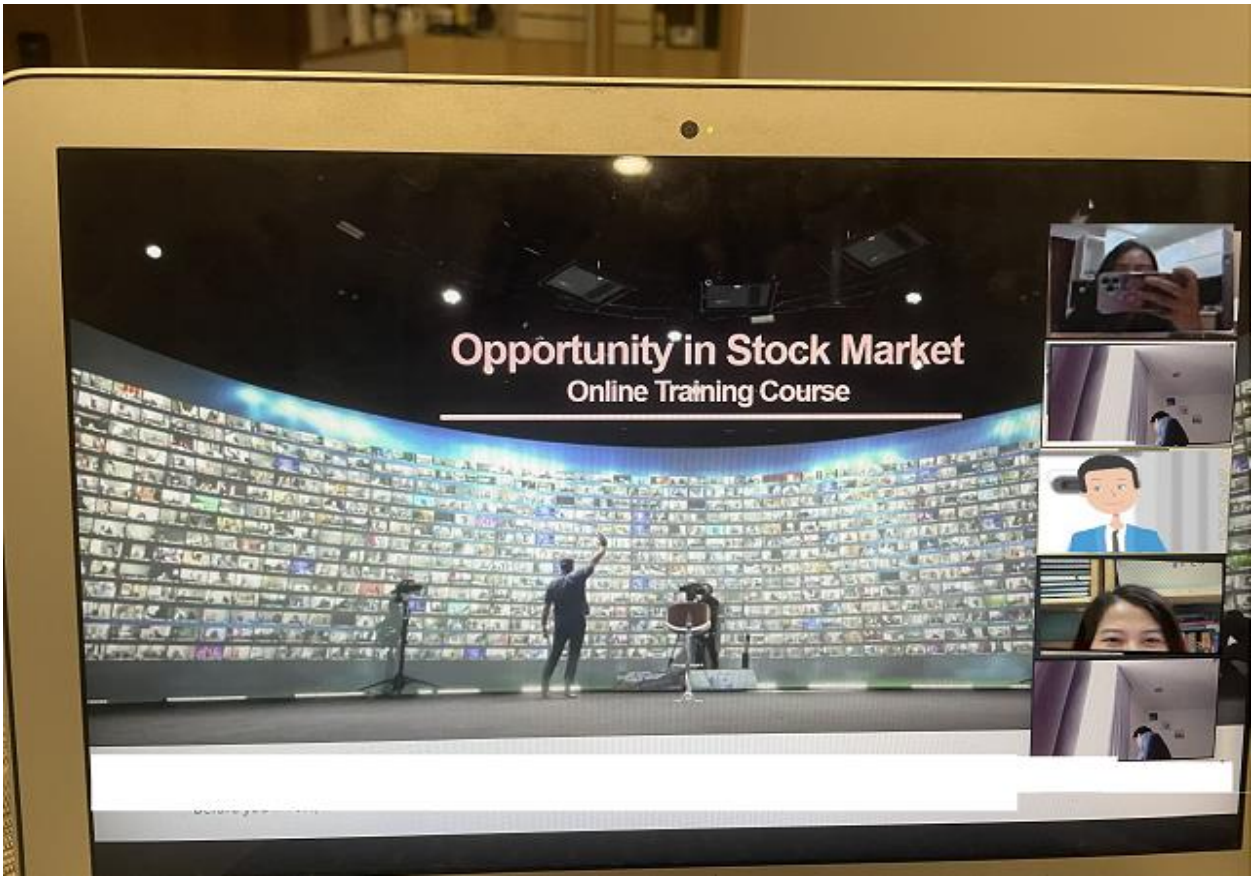
Thời điểm đó đi đâu cũng nói câu chuyện chứng khoán, toàn bàn với nhau về mã này mã kia, mã nào ngon để vào hàng. Một khoản thời gian sau đó, khi tự tin với khả năng đầu tư của mình Tôi dùng đến đòn bẫy vay ký quỹ để tăng nguồn vốn đầu tư với hy vọng sẽ kiếm được nhiều hơn, nhưng mọi thứ không như mong đợi, càng mua thì những khoản lời càng mất dần, âm luôn vào cả phần gốc. Tôi không nhớ chính xác số tiền Tôi mất vì Tôi mất hết số tiền Tôi đã kiếm được nữa năm qua cùng với âm vốn khoản 10 triệu đồng, tổng cộng sau khi dùng margin Tôi đã mất hơn 100 triệu, tài khoản có lúc lỗ hơn 50%. Lúc đó có ngươi đã bảo Tôi rằng "**Thị trường không phải lúc nào cũng dễ kiếm, kiếm tiền khó chứ giữ tiền khó hơn, và bài học nào cũng phải trả giá, giá trong cuộc chơi này là trả bằng tiền**".

Hơn 1 năm sóng gió với thị trường, từ "F0" có lẽ giờ Tôi trở thành "Fn" theo định nghĩa vui mà mọi người xung quanh Tôi thường trêu đó là "Fn" là "n" lần lỗ, giờ ngẫm lại đâu đó Tôi cũng đã đút rút được bài học cho riêng mình.

Thiếu kiến thức chứng khoán và đầu tư chứng khoán

Cái sai đầu tiên của Tôi là không có kiến thức. Tôi không sai khi bắt đầu, nhưng Tôi đã sai khi không bổ sung kiến thức mà lao vào đầu tư như như trò chơi đen đỏ. Tôi là dân kiến trúc nên kiến thức về kinh tế, tài chính, hay vĩ mỗ lại những thứ rất xa xôi với Tôi. Tôi không có kiến thức nào về phân tích vĩ mô và phân tích ngành, phân tích doanh nghiệp. Nên khi Tôi nghe tư vấn Tôi sẽ không biết cơ sở nào để đối chiếu hay phân tích hay nhận định đước điều đó đúng sai như thế nào. Ví như Tôi đã từng mua cổ phiếu FLC mà không hề quan tâm đến doanh nghiệp nó làm ăn có tốt hay không, không biết doanh nghiệp này có chỉ số tài chính tốt hay không. Tôi quá tự tin khi nghĩ răng cổ phiếu Tôi mua nó lên chứng tổ cổ phiếu đó tốt, để rồi khi TGD công ty bị bắt sàn tê liệt mấy phiên làm Tôi không thoát kịp hàng. Từ lời thành lỗ Tôi nhận ra mình chỉ là con 'cá nhỏ" bị "cá mập' dẫn lối bấy lâu này thôi.

Bài học đầu tiên tôi trả giá bằng tiền và để không bị cá mập "nuốt chững" thì Tôi cần phải trau dồi kiến thức cho mình. Từ đó Tôi đã tham gia khóa học phân tích chứng khoán, phân tích kỹ thuật trực tuyến, đọc những cuốn sách về đầu tư với quyết tâm lựa chọn mua bán là phải do mình nhận định, các nguồn thông tin khác là tham khảo để bản thân đưa ra quyết định và nếu có ngã cũng phải biết mình ngã vì lý do gì.

Một buổi học online trên lớp "đầu tư chứng khoán"

Tôi đã "đầu cơ" chứ không phải là "đầu tư"

Tôi đã "lướt sóng" mua bán liên tục, khi có tin tốt là mua vào, có tin xấu là bán ra trong suốt 1 năm qua. Những tin tức nhan nhãn trên các trang mạng , các group đầu tư chứng khoán, nhưng Tôi không nhận thức được đâu là tin đúng đâu là tin sai sự thật, Tôi chỉ biết hành động theo đám đông. Có những lúc Tôi mua bán đúng chốt lời thành công, nhưng có những lúc thoát hàng không kịp để lỗ rồng rã. Tôi nhận ra rằng việc Tôi đang làm chính là trông chờ vào sự may rủi, may thì bắt được "tin tốt", "hàng tốt", còn không may thì nó là ngược lại. Ví như đã từng mất tiền khi mua theo tin mã cổ phiếu CEO, Tôi mua lúc CEO 62.000 Vnd nghe theo lời tư vấn về doanh nghiệp này có dự án mới chắc chắn sẽ tăng trong thời gian tới, nhưng Tôi đành ngậm ngùi cắt lỗ ở giá 38.000 Vnd. ***Đầu cơ lướt sống sẽ là may rủi, không bền vững nếu không đủ kiến thức và nguồn thông tin đáng tin cậy, việc mua ra bán vào theo tin sẽ đúng một đôi lần nhưng Tôi sẽ không may mắn đúng mãi, Tôi nhận ra đây không phải phương án đầu tư dài hạn phù hợp mà Tôi mong muốn***.

Cần học cách giữ tiền khi thị trường trong xu hướng downtrend

Không phải lúc nào cũng nên mua bán chứng khoán liên tục, cần phải biết phân bổ rủi ro danh mục. ***Trong quá trình đầu tư Tôi hiểu thị trường có tăng sẽ có giảm, có đi ngang như vậy mới tạo ra cơ hội, quan trọng lúc đó mình cần hành động như thế nào***.

Có những thời điểm có những mã Tôi mua vì lỗ quá sâu mà phải trở thành nhà đầu tư dài hạn bất đắc dĩ với suy nghĩ chưa bán là chưa lỗ. Khoản lỗ từ 10% để dần giảm xuống sâu hơn khoảng lỗ xuống 30%, 40%. Nhưng không phải, có những khoản lỗ nếu cắt kịp thời Tôi sẽ còn cơ hội để nắm bắt những cơ hội khác, nếu để mãi khoản lỗ thì có khi những khoản thua lỗ nó chỉ ngày càng nặng nề hơn và thậm chí cháy tài khoản như thời gian thị trường downtrend vừa qua. Nên cần tuân thủ nguyên tắc cắt lỗ đã đặt ra để bảo vệ tài khoản của mình, phải "còn thở" thì mới "còn gỡ" được.

Vậy làm thế nào để nhanh chóng cắt giảm những khoản lỗ ngay khi phát hiện mình sai để giảm thiểu tổn thất. Theo quy luật một cổ phiếu tăng mãi cũng sẽ chuyển giai đoạn. Chu kỳ của 1 cổ phiếu thường trải qua 4 giai đoạn: tích lũy - tăng giá - phân phối và giảm giá. Mỗi nhà đầu tư sẽ có khẩu vị hoặc cách thức nhận định riêng để đưa ra quyết định cắt lỗ hay tiếp tục nắm giữ ở từng thời điểm như thế nào. Tất cả đều là suy đoán, nhưng chúng ta cần học cách suy đoán có cơ sở để tỷ lệ quyết định đúng sẽ là chiếm đa số.

Tôi xin lấy ví dụ về MIG, ai cũng biết giai đoạn 2020-2021 là thời kỳ huy hoàng của rất nhiều cổ phiếu đã tăng gấp nhiều lần MIG cũng vậy những Tôi đã cắt lúc lỗ 40% . Các dấu hiệu để nhận biết trên đồ thị giá trước khi bước vào giai đoạn giảm giá như thế nào để đưa ra quyết định cắt lỗ mà tôi được tư vấn và học lúc đó là: "(1) Thứ nhất, Phân kỳ âm (phân kỳ giảm giá): Giá cổ phiếu MIG tạo 2 đỉnh, đỉnh sau cao hơn đỉnh trước nhưng đỉnh sau của RSI thấp hơn đỉnh trước. Điều này cho thấy động lực tăng giá của cổ phiếu đang dần suy yếu và chúng ta bắt đầu cần cảnh giác; (2) Thứ hai, sau tín hiệu phân kỳ dương này, tiếp tục xuất hiện những phiên giảm giá, dần đánh mất xu hướng MA20,50 (xu hướng tăng ngắn và trung hạn). (3) Thứ ba, giá lại tiếp tục đánh mất MA200. Đường MA200 phản ánh xu hướng dài hạn của cổ phiếu nên có độ tin cậy rất lớn. Trong xu hướng tăng thì đường MA200 là một hỗ trợ rất mạnh và khó có thể giảm xuyên qua dưới mức đó. Ngược lại, nếu giá cắt xuống dưới đường MA200 thì xác suất cao xu hướng sẽ chuyển sang tín hiệu xấu. (4) Thứ tư, các đường MA ngắn nằm phía dưới MA dài trên đồ thị, thể hiện xu hướng ngắn hạn và dài hạn đều đồng thuận cho việc giảm giá.

Mỗi nhà đầu tư trên hành trình đầu tư của mình với những ước mơ riêng đều có những khẩu vị đầu tư hay phương pháp đầu tư khác nhau. Không thể nói rằng điều này là đúng điều là sai hoàn toàn. Cái chúng ta luôn cần trau dồi là tích lũy kiến thức, tích lũy kinh nghiệm. Đầu tư không bao giờ là muộn, nên bạn không cần vội vàng, chuẩn bị kỹ cho mình hành trang để làm chủ nguồn vốn, làm chủ quyết định của bản thân. Học cách đầu tư, học cách phân bổ tài sản quản trị rủi ro, học cả cách cắt lỗ và chốt cả lãi như thế nào. **Đầu tư chứng khoán không phải là một cuộc chơi, sàn chứng**

khoán không phải là sòng bạc. Đã bỏ tiền ra đầu tư cái gì, bạn phải chịu trách nhiệm với quyết định của mình.